

Երբ պառաւի հետ ցած իջանք սանդուղքներից, բակում մեզ հանդիպեց վարպետ Փանոսի կինը: Նրա երեխաները (մինը տղայ, միւսը աղջիկ) մօր փեշիցը բռնած, տրտնջում էին եւ ինչ-որ ուզում էին: Ինձ տեսնելով, երկուսն էլ շնորհալի դեմք ընդունեցին: Որքա՞ն գեղեցիկ էին այդ մի զոյգ հրեշտակները, կայտառ, առողջ եւ մաքուր: Երեխայի մաքրութիւնից կարելի է գաղափար կազմել եւ մօր մաքրասիրութեան մասին: Վարպետի երրորդ որդին, բոլորից մեծը, գրքերը թելի տակ առած, տանից դուրս էր գնում: Երեւի գնում էր մի տեղ սովորելու: Երբ նա հեռացաւ, երկու փոքրիկները նորից սկսեցին տրտնջալ:

Նրանց մայրը մօտեցաւ ինձ եւ գլխով լռութեամբ ողջունեց: Նա թէւ չխօսեց իմ հետ, բայց իմ հասակին նայելով, երեսը չծածկեց: Ճակատը զարդարոած էր ոսկիներով, իսկ պարանոցը եւ կուրծքը՝ մարջանի խոշոր շարքերով: Այդ բոլորը մի առանձին փայլ էր տալիս նրա սիրուն, համակրական դեմքին: Ժիր տան տիկնոջ յատուկ սովորութեամբ՝ նա իր բաւական նուրբ գործածներից պատրաստած զգեստների վրայ հագել էր լայն, երկար, կարմիր շապիկ, որ իջնում էր մինչեւ ոտները: Այդ հագնում են գործի ժամանակ, որ միւս հագուստները չկեղտոտոին:

– Ինչո՞ւ չես խօսում, – հարսին իրաւունք տոեց պառաւ սկեսուրը, – դա էլ քո եղբայրն է:

Հարսի բերանը դարձեալ չբացոեցաւ, որովհետեւ քաղաքավարութիւնը պահանջում էր, որ ես սկսեի խօսակցութիւնը: Բայց ես, կին տեսած չլինելով, կանանց հետ խօսելու ամենեւին շնորհք չունեի: Որոնում էի մի բան՝ ասելու համար: Երեխաների տրտունջը ազատեց ինձ, նիւթ տոեց իմ խօսակցութեանը: Ես հարցրի.

– Ինչո՞ւ են տրտնջում դրանք:

– Ուզում են եղբօր հետ գնալ:

– Կարդալո՞ւ:

– Ինչ կարդացող պտուղներ են. կը գնան այնտեղ, կը խաղան, եղբօրն էլ կը խանգարեն, վարժապետին էլ:

– Ո՞վ է վարժապետը:

– Տէր Եղիշէն:

– Նա դպրոց ունի՞:

– Ուներ, բայց փակեցին... Այժմ այնպես, իմ որդու եւ մի քանի բարեկամների մանուկների հետ օրեկան մի քանի ժամ պարապում է: